

тикуми та інші навчально-методичні матеріали з «Фінансового права» або «Банківського права».

Саме такий підхід видається правильним, зважаючи на вихід на сучасному етапі розвитку предмету банківського права як правового інституту за межі фінансового права як публічно-правової галузі права, що передбачає вивчення в контексті дисципліни «Банківське право» принципів правового регулювання відносин, які виникають у сфері фінансової та банківської діяльності і є за своїм характером як публічно-правовими, так і приватно-правовими, а це, своєю чергою, вказує на застосування до них, відповідно, імперативного та диспозитивного методів регулювання, тоді як для фінансового права як галузі права єдиним методом регулювання лишається імперативний, а предмет регулювання складають фінансові відносини, які мають публічно-правовий зміст.

Усе зазначене фактично унеможливує обґрунтування тези, яка не підлягатиме спростуванню, стосовно того, що наука «Фінансове та банківське право» виникла, виходячи з об'єктивних причин, еволюційним шляхом, а, отже, є органічною системою знань, єдність яких забезпечується єдиними предметом, методом, принципами та джерелами, а тому це питання потребує подальшого вивчення. На наш погляд, у даному випадку необхідно повернутися до досвіду викладання «Фінансового права» та «Банківського права» як окремих дисциплін, що, з одного боку, є логічним, а, з іншого, — надасть можливість ввести їх у формат наук не лише згідно з Розпорядженням Ректора університету, а й з урахуванням об'єктивної реальності.

*Хорєв І. О., канд. пед. наук, доц.
кафедри педагогіки та психології*

СТВОРЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО НАВЧАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА

Викладачі ВНЗ, відчуваючи потребу в удосконаленні, оптимізації процесу навчання, сьогодні не можуть ефективно вирішувати конкретні завдання без створення інноваційного навчального середовища в навчальному процесі, навчальній аудиторії, орієнтованого на інтереси особистості та адекватного сучасним тенденціям суспільного розвитку.

Віра викладача-оптиміста в своїх студентів, позитивне і доброзичливе до них ставлення стають важливим джерелом віри останніх у самих себе, підвищують самооцінку, надихають на серйозне відношення до навчання і самовиховання. Звичайно, тільки в таких умовах студент може творчо працювати та самостверджуватися. І навпаки, невіра викладача в студентів змушує педагога ставитися до них з певною недовірою і підозрою. Відчуваючи таке до себе відношення, студенти починають, в свою чергу, недоброзичливо ставитися і до викладача. У результаті цього погіршується успішність, виникають різноманітні конфлікти.

Виходячи з цього, викладач має володіти інноваційним гуманістичним підходом до навчання, розуміти сутність поняття „інноваційне навчальне середовище», а також уміти його створювати.

Складний інтегративний характер сутності поняття «навчальне середовище» зумовлює обґрунтування відповідних концептуальних підходів щодо його формування. Одним з них є інноваційний підхід, що сприяє створенню інноваційно-творчої атмосфери взаємодії між учасниками процесу підготовки, формування у студентів готовності до майбутньої професійної діяльності.

З цієї точки зору необхідною професійною рисою викладача, яка обумовлена особливостями його праці, націленої на сприятливе майбутнє, можна вважати педагогічний оптимізм. Саме з цих позицій інноваційний гуманістичний підхід до навчання і має регулювати відношення педагога до студентів, своєї праці й до самого себе.

Сутність інноваційного гуманістичного підходу до навчання: прекрасне тяжіння викладача до майбутнього, його віра у своїх студентів, у їхню здатність до саморозвитку та прояву толерантності; створення загального позитивного тону та позитивної атмосфери в процесі будь-якої навчально-пізнавальної діяльності, безпосередній позитивний педагогічний вплив викладача; уміння толерантно ставитися до недоліків і слабкостей студентів і перетворювати їх на якості позитивні; виховання волі й особистої відповідальності студентів, формування гуманістичних цінностей у процесі навчання.

Розроблена нами методика, яку ми рекомендуємо використовувати викладачам для створення інноваційного навчального середовища в процесі навчальних занять, зводиться до таких основних положень.

По-перше, запобігайте невдачам, але дозволяйте студентам робити помилки у процесі навчальної праці.

На основі позитивного зворотного зв'язку дайте зрозуміти студентам те, що успішність навчання, як і всі інші обставини їхнього життя, залежить, насамперед, від них самих. Тобто допоможіть їм усвідомити свою відповідальність перед самим собою, своїми товаришами-одногрупниками, університетом і суспільством, сформувати в себе необхідний рівень суб'єктивного контролю над значущими подіями та ситуаціями.

По-друге, формуйте віру студентів в успіх.

Допоможіть студентам усвідомити те, що успіх цілком можливий для кожного як у процесі навчання, так і в подальшому житті й професійній діяльності.

По-третє, робіть прогрес у навчанні відчутним.

Іноді викладачі занадто часто акцентують увагу на тому, що студент зробив невірно, щиро сподіваючись при цьому, що це змусить останнього працювати краще (негативні підкріплення). Діяти треба дещо інакше.

Насамперед, наголошуйте на будь-яких досягненнях студентів, у тому числі й на минулих, повідомляйте про них. Оптимальний шлях, що мотивує людей до прогресу, досягнень — це нагадування про успіх. Аналізуючи поточні й минулі успіхи студентів, викладач не тільки допоможе їм повірити у свої сили, але й підтримає їхні спроби домогтися нових успіхів у навчанні. Чим більше досягнень ми знайдемо і відзначимо, тим більш позитивною буде морально-психологічна атмосфера у навчальній групі.

Виберіть оптимальну, на ваш погляд, техніку підтримки, щоб допомогти студентам відчути свою інтелектуальну спроможність, повірити у власні сили та сформуватися активною, оптимістичною особистістю. Число технік підтримки студентів для формування оптимістичних якостей не можна обмежити наведеними вище. Творчість викладача, його власний оптимізм відіграють у цьому вирішальну роль.

Чужикова В.Г., канд. пед. наук, доцент
кафедри педагогіки та психології

КОМПЕТЕНТІСТНА МОДЕЛЬ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЗМІСТУ НАВЧАННЯ

В умовах посилення стандартизації знань, умінь і навичок у європейському освітньому просторі надзвичайно важливим виявилось питання щодо створення трансформаційної моделі корекції змісту навчання, яка має чітко ідентифікувати новий тип компетенції й тих, хто навчається. Зрозуміло, що нові вміння випускників ВНЗ можуть набуватися лише в процесі поступового переходу до нових вимог, а не водночас. Вказані зміни, як з боку тих, хто навчає так і тих, хто навчається стануть можливими лише за умов чіткого усвідомлення типів компетентності, які можна застосовувати для особистого та професійного розвитку.

Відомі англійські дослідники Гордон Драйнен і Джанет Вос у своїй книзі «Революція в навчанні» наводять авторську типологію компетенцій і обґрунтовують необхідність їх запровадження при формуванні знань, умінь і навичок навчальної аудиторії. Отже, мовний тип компетентності, на думку авторів відповідає за вміння чітко висловлюватись, грамотно писати, переконувати, розмірковувати і, відповідно, застосовувати набуте у навчанні, а також при написанні нарисів і есе, брати інтерв'ю, проводити дебати, полеміку, диспути.

Логіко-математичний тип компетентності відповідає за вміння мислити (логічно, абстрактно), здійснювати комп'ютерне моделювання, рахувати, точно висловлюватись та формулювати умозаключення, застосовувати логічні мисленнєві структури. Сформовані в ході реалізації цього типу вміння можна використовувати при навчанні аналізу та інтерпретації, міркуванню, розв'язування завдань, прогнозуванню, розвитку дедуктивного та індуктивного мислення, а також застосовувати у дидактичному процесі з метою поширення практичного досвіду.

Міжособистістний (соціальний) тип. Має свої специфічні риси і відповідає за співробітництво та посередництво, маніпулювання, спілкування, вміння прогнозувати наміри та певну поведінку, колективне навчання, тобто його сферою дії є взаємодія в межах соціального довкілля. Вказаний тип компетентності набуває особливої значущості в процесі активного та інтерактивного навчання, формує стійкий інтерес щодо спільного навчання зокрема, в мікрогрупах, дозволяє контактувати та спілкуватися з іншими, виконувати функції модератора, генерувати ідеї, замінювати навчання на ділову гру, вчитися допомагати співкурсникам та опікуватися іншими, створювати контакти на особистому рівні.